

שרגא היקר,

אנו נפרדים ממך היום, לאחר למעלה מ-60 שנה של חיים משותפים בביתנו במעין צבי. בבית זה השקעת את מיטב שנותיך בנאמנות, במסירות ובאהבה.

בלטת ביושרך ובהגינותך; בנכונות לתרום תוך שילוב של לויאליות לשותפיך ולמערכות, ועם זאת ענייני, ישיר, איכפתי ועומד על דעתך.

מלאת תפקידים רבים ומרכזיים בקבוצה במשך עשרות בשנים: כמרכז משק, גובר, מרכז המטעים, הכרם, משתלת הכרם והמספוא; כמרכז ועדות הבריאות, העבודה והשילומים וחבר בוועדות רבות.

שימשת בתפקידים חשובים במערכות חיצוניות: ניהול בית האריזה של בנות / אבוקדו בגרנות; ריכוז אסיף ושווק סלק הסוכר; ליווי וריכוז האימוץ של קיבוץ נווה ים, נציג מעין צבי במועצה האזורית, פעילות בגרנות תל אביב ועוד. בגיל צעיר יותר הספקת גם לשרת בהגנה, במחנה צבאי בריטי וביחידת נ"מ של צה"ל.

היית קשור בכל נימי נפשך להווייה הקיבוצית ולמתרחש במשק ובחברה של מעין צבי, ועם זאת אהבתך הגדולה היתה למשפחה הרחבה שהקמתם – אתה וציפורה רעיתך ז"ל. הקשרים המיוחדים עם בתיה, רוטי ואיתן ובני זוגם, עם עשרת הנכדים, ובשנים האחרונות גם עם הנינים – היו לשם דבר ויצרו הנאה הדדית רבה.

נולדת שרגא ב-1921, בעיירה קטנה בדרום גרמניה כפאול פרנק. שורשיך בשפחה דתית / מסורתית שהושפעה רבות מהאנטישמיות הגדולה ששררה שם בתקופת ילדותך. כשהיית נער גורשת יחד עם כל הילדים היהודים מביה"ס והוכרו חרם על המסחר עם היהודים במקום. כבר ב-1934 סבך הואשם בהאשמות שוא והוחזק מעל שנה בבית הכלא, ללא משפט כמובן. המשפחה נאלצה לנדוד להמבורג, שם ניהלו את בית הנוער של הקהילה היהודית. בית הנוער הזה היווה מפלט לילדים רבים שהוריהם נכלאו וגורשו, ולכן הוריך החליטו להישאר במקום ולא לנטוש את הילדים, עד... שהגיע גם "תורם" והם נשלחו בשנת 1942 עם כל הילדים של בית הנוער לטרייזינשטאט ומשם לאושוויץ שם ניספו בשנת 1944. את אחותך רות הם עוד הספיקו להעביר ב-1939 לאנגליה.

אתה, בעודך נער כבן 17, החלטת בשנת 1938 לעלות לבדך לארץ, במסגרת עליית הנוער, ישירות לביה"ס החקלאי "מקווה ישראל". בתום שנתיים יצאתם כגרעין לפלוגת עבודה בחולות ליד נתניה, כשלפרנסתכם אתם עובדים בפרדסים, במחנות הצבא הבריטי וכנוטרים. בשלב מסוים נפרדת מהגרעין (שייסד את קיבוץ טעד) והצטרפת לקבוצת "מעין". הקליטה לא היתה קלה, אבל היתה כדאית: כאן הכרת את מי שהפכה לימים לאשתך ציפורה ויחדיו בניתם את המשפחה הענפה.

שרגא –

היכרתי אותך עשרות שנים – כשותף בעבודה, כמקורב להורי, כחבר קיבוץ וכידיד לשוחח ולהיוועץ בו. הערכת את השקט, האמינות, התבונה, הקשב והאמפטיה – תכונות בהן ניחנת. ליווייתי אותך גם בתקופתך האחרונה כשמצב בריאותך התדרדר. סבלת לא מעט ונאלצת לעבור לבית תמר ומאוחר יותר לביה"ח "מאיר", משם לא שבת עוד אלינו. ראיתי משפחה תומכת, משקיעה ואוהבת – שניסתה בתקופה הקשה, להקל עליך ככל שניתן, כפי שמגיע לאבא וסבא כמוך. אתה בודאי גאה בהם. מאז מותה של ציפורה לפני כשנתיים – איבדת הרבה מטעם החיים, והקושי להתגבר – ניכר בך מאוד. אולי אפשר למצוא נחמא פורתא בהצטרפותך היום שוב אל חיקה של ציפורה שכה אהבת.

נוח על משכבך משותרר מיסורי גופך.

יהי זכרך ברוך.

אורי פיליפס

25.9.2005